

วิจารณ์เรือหลวงสมุทรดำที่ ๑

โดย ว่าที่ ร.ต.กิตติ บุญสำราญ

ประจำแผนกการพิธี กปศ.ยศ.ทร.

ในสงครามมหาเอเชียบูรพา หรือ สงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๔ กองทัพเรือ ได้จัดเรือเดินระหว่าง กรุงเทพฯ และสิงคโปร์ เพื่อลำเลียงน้ำมันเชื้อเพลิงมาบรรเทาความขาดแคลน ภายหลังจากที่ประเทศได้ต้องร่วมรบกับญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพาแล้ว การค้าขายติดต่อกับต่างประเทศ ก็ถูกปิดลงโดยสิ้นเชิง สิ่งจำเป็นแก่เครื่องจักรเครื่องยนต์ได้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นนับวันก็จะขาดแคลนทุกที แม้ว่ากรมเชื้อเพลิงของกระทรวงกลาโหม จะได้มีโรงกลั่นน้ำมันได้เองที่ช่องนนทรีก็ตาม แต่ก็ไม่เป็นการเพียงพอ เพราะขาดน้ำมันดิบที่จะป้อนโรงงาน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ติดต่อขอซื้อน้ำมันจากญี่ปุ่น โดยมอบหมายให้กองทัพเรือรับหน้าที่จัดเรือไปบรรทุกน้ำมัน จากประเทศสิงคโปร์มายังประเทศไทย

โดยในเที่ยวที่ ๑ ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๘๔ เรือหลวงสมุทรได้ออกเดินทางไปสิงคโปร์ เป็นเที่ยวแรกเหตุการณ์ได้เป็นที่เรียบร้อย เที่ยวหนึ่ง ใช้เวลาประมาณเดือนเศษ ศัตรูของเรื่อน้ำมันและเรือดำน้ำ ส่วนเรือรบเข้าศึกบนผิวน้ำนั้น ประเทศญี่ปุ่นรับรองว่ามีกำลังพอที่จะให้การคุ้มกันได้

ต่อมาในเที่ยวที่ ๔ เรือหลวงสมุทรออกจากกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๔๘๕ เมื่อรับน้ำมันจากหมู่โลกันเรียบร้อยแล้ว ก็เดินทางจากกรุงเทพฯ โดยมีนาวาโท สิงห์ บุรสิงห์ ผู้บังคับการเรือได้เห็นเรือดำน้ำลำหนึ่ง กำลังจะลอยลำ จึงได้พาเรือหลวงสมุทรหลบเข้าฝั่งมลายู แล้วถล่นหนีมาจนถึงอ่าวปัตตานี และกลับถึงกรุงเทพฯ ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม

เที่ยวที่ ๑ เรือหลวงสมุทรออกจากกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ.๒๔๘๖ เมื่อรับน้ำมันจากโค่นันแล้ว ก็เดินทางกลับวันที่ ๑๘ เมษายน ขณะเดินทางกลับได้ถูกยิงด้วยตอร์ปิโด ๒ นัด แต่ปรากฏว่ายิงพลาด นาวาเอก ชื่น สนแจ้ง ผู้บังคับการเรือในขณะนั้น หันซ้ายหลบเข้าหาฝั่ง

และในวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๔๘๘ สหรัฐอเมริกาเข้าครอบครองฟิลิปปินส์ ได้ทั้งประเทศและได้เลื่อนฐานทัพเรือดำน้ำมาไว้ที่ฟิลิปปินส์ ทำให้เส้นทางเดินเรือลำเลียงน้ำมันของไทยไม่ปลอดภัย เมื่อเรือสมุทรได้รับน้ำมันจากโค่นันเต็มที่แล้ว จึงได้ออกเดินทางจากโค่นัน ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๘๘

ในวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๔๘๘ ซึ่งเป็นเที่ยวที่ ๑๘ เวลาเช้า เครื่องบินทะเลของญี่ปุ่นเครื่องหนึ่งมาวนเวียนเหนือเรือ ในวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๘๘ เวลา ๒ นาฬิกา ๔๕ นาที เรือหลวงสมุทรอยู่ทางตะวันออกของเกาะคาบัทห่างจากฝั่ง ๑ ไมล์ทะเล ได้ถูกตอร์ปิโดจากเรือดำน้ำซีโลออน ๒ นัดที่หัวเรือ และเกิดระเบิดขึ้นในระยะติด ๆ กัน ไฟได้ลุกติดน้ำมันซึ่งลอยเป็นฟุ้งอยู่รอบ ๆ บริเวณที่เรือจม ทหารประจำเรือได้พยายามว่ายน้ำฝ่าเพลิงที่ลุกอยู่ทั่วไป ซึ่งขณะนั้นอยู่ห่างจากฝั่งมาก บางคนเกาะเศษไม้ และสิ่งของต่าง ๆ ลอยตามคลื่นที่ซัดเข้าฝั่งไม้ที่เกาะไว้และลอยอยู่ไปติดชายฝั่งอำเภอมารัง จังหวัดตรังธานี

จากเหตุการณ์ครั้งนี้มีผู้รอดชีวิตรวม ๑๑ นาย ซึ่งเรือใบของเรือหลวงสมุทร ลอยไปติดเกาะคาบัท ในเรือนี้ไม่มีคน มีแต่เสื้อนอกของนาวาตรีประวิทย์ รัตนอุบล ๑ ตัว เหตุการณ์ในครั้งนี้ มีทหารเรือผู้เสียชีวิตรวม ๓๑ นาย ในจำนวนนี้มีนาวาตรี ประวิทย์ รัตนอุบล ผู้บังคับการเรือรวมอยู่ด้วย

การสูญเสีย ร.ล.สมุย และทหารประจำเรือ เรือหลวงสมุย ในครั้งนี้ จัดเป็นวีรกรรมที่ยิ่งใหญ่
อันหนึ่งของทหารเรือ แสดงถึงความกล้าหาญ และการเสียสละด้วยชีวิตเป็นชาติพลี สมควรที่ทหารเรือ
ทุกนาย จะเอาเป็นเยี่ยงอย่างในวีรกรรมครั้งนี้สืบไป
